

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำ
อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

Factors Affecting Repeated Offending of drug Inmates in Lom Sak District,
Phetchabun Province Prison

เกรียงศักดิ์ พิมสุก¹,
กฤษณพงศ์ พุตระกูล²

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบผสมผสานนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด และเพื่อเสนอแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ คดียาเสพติด จำนวน 206 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ย One-way ANOVA และการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว การคบหาสมาคมกลุ่มเพื่อน และด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย 2) ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การคบหาสมาคมกลุ่มเพื่อน และสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ไม่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า ค่านิยมในการมองเห็นเรื่องการทำนายยาเสพติดทำให้มีเงินเพิ่มมากขึ้น เกิดทัศนคติต่อการทำนายยาเสพติดว่าเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ สร้างความสุขให้กับตนเอง และหลังจากที่พ้นโทษออกมาจากเรือนจำ ถูกดูถูกเหยียดหยามจากคนรอบข้างว่าเป็นคนขี้คุก แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา สังคมควรเปิดโอกาสให้แก่ผู้ที่เคยถูกต้องโทษจำคุก ได้กลับเข้าทำงานได้อย่างปกติในสังคม ผู้นำชุมชนควรเข้าถึงลูกบ้านเพื่อรับรู้ถึงสภาพความเป็นอยู่แต่ละครอบครัวเพื่อสามารถช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาได้ถูกต้อง

คำสำคัญ : การกระทำผิดซ้ำ, ผู้ต้องขัง, คดียาเสพติด, เรือนจำ

Abstract

The aims of this mixed method research were to illustrate factors affecting the repeat drug-offenses of inmates and provide the recommendation guideline of prevention and solution for the repeat drug-offenses problem of inmates in the Lom Sak District, Phetchabun Province Prison. 206 participants were selected as the sample size, and the questionnaire was contributed as an instrument for data collecting. This methodology was applied for analyzing percentage, mean, One-way ANOVA. Simultaneously, the qualitative methodology was designed for in-depth interview with the commander, director, community

¹นักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชญวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต

²รองศาสตราจารย์ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต

leader in the responsible prison area, and repeat drug-offenders by content analysis. The results revealed as these followings: 1) Overall, level of factors affecting repeat drug-offenses of inmates in the Lom Sak District, Phetchabun Province Prison were at moderate degree of family relationships, fellowships and residential environments. 2) Personal factors affecting on repeat drug-offenses of inmates in the Lom Sak District, Phetchabun Province Prison consist of family relationships, fellowships and residential environments did not dramatically affect those inmates' repeat drug-offenses at the statistical significance level. 3) According to the qualitative data embodied the increasing of the value on drug distribution, it provides their subsistence with more comfortable due to earning more money, the attitude of drug distribution is generated involved more income and step-up of well-being. After the impunity from prison and return to live with ordinary life in social and community reflects that they were disparaged by circulating people including to colleagues, friends or other people in community stigmatizing them as a prisoner. Nonetheless, the recommendations prevention and solution guidelines of social acceptance after return to employment for gone-by-inmates as ordinary people, religion needs to be psychological abstemiousness, avoidance of repeat drug-offenses, community leaders approach their villagers to perceive subsistence conditions of each households in order to assist or implement appropriate solutions, generate sharing activities within family for retaining warm-relationship, achieve and adjust in the sustainable career, avoidance of being in unpleasant environment, and persuasions of any drugs.

Keywords: Factors Affecting, Repeat Offense, Drug Inmates, Prison

1. บทนำ

ยาเสพติดเป็นปัญหาที่สำคัญของสังคมไทย เกิดการแพร่ระบาดอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการครอบครองเพื่อจำหน่าย และการใช้ยาเสพติดเพื่อเสพ เกิดปัญหาและผลกระทบทุกภาคส่วนของสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของกระบวนการยุติธรรมที่ส่วนใหญ่ประกอบไปด้วยผู้กระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติดเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดปัญหาผู้กระทำความผิดหรือนักโทษ ล้นเรือนจำ และพบปัญหาอาชญากรรมที่ก่ออาชญากรรมตามมาอย่างชัดเจนจากผลของยาเสพติด รายงานสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์คดีพระราชบัญญัติยาเสพติดทั่วประเทศไทย พ.ศ. 2564 พบเป็นชาย 205,005 คน และหญิง 27,495 คน เทียบผู้ต้องขังทั่วประเทศคิดเป็นร้อยละ 82.06 (กรมราชทัณฑ์, 2564) ด้วยปัญหาผู้กระทำความผิด ส่งผลให้เกิดอาชญากรรมและการกระทำความผิดกฎหมายได้ง่ายและเพิ่มสูงขึ้น จะเห็นได้จากข่าวอาชญากรรมจากสื่อต่าง ๆ อาชญากรรมถือเป็นภัยคุกคามต่อชีวิต ทรัพย์สิน และความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคม ซึ่งมีสาเหตุจากการพัฒนาและความเจริญทางเทคโนโลยี เกิดความเสื่อมโทรมทางสังคม คนในสังคมเข้าสู่วงจรอาชญากรรมง่ายขึ้น และเมื่อสถาบันครอบครัวเกิดความอ่อนแอทำให้เกิดช่องทางสู่กระบวนการปัญหาเสพติด แพร่ระบาดอย่างรวดเร็วและเป็นวงกว้าง ยาเสพติดมีโทษต่อร่างกาย ทำให้ผู้เสพต้องการปริมาณยาเพิ่มมากขึ้น ทำให้เนื้อสมองถูกทำลาย เกิดภาวะทางจิตประสาทหลอน ร่างกายทรุดโทรม อาจเสียชีวิตได้ (คม เหล่าบุตรสา, 2557) เกิดผลกระทบเป็นภัยต่อสังคมและบุคคลรอบข้าง นำไปสู่การเกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น อาชญากรรม การแพร่ระบาดของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ บุคลากรขาดคุณภาพ จึงมีผลต่อความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน

การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยวิธีการลงโทษจำคุก เป็นการตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการลงโทษ ในหลายประการด้วยกัน ตั้งแต่การแก้แค้นทดแทน การข่มขู่ขัง ทั้งแบบทั่วไป คือ การลงโทษผู้กระทำ เพื่อข่มขู่ให้มีผู้อื่นกระทำตาม และเกรงกลัวที่จะกระทำผิด รวมทั้งการข่มขู่ขังเฉพาะราย ซึ่งการลงโทษตัวผู้กระทำผิดโดยตรง เพื่อให้เกิดความเกรงกลัว และไม่กล้ากระทำผิดอีกในอนาคต ขณะเดียวกัน การจำคุกยังเป็นการตัดโอกาสในการกระทำผิด โดยแยกผู้กระทำผิดออกจากสังคม เพื่อมิให้สามารถก่อความเดือดร้อนต่อสังคมได้อีก แต่การแยกผู้กระทำผิดออกจากสังคม โดยวิธีการจำคุกนั้นเป็นเพียงการแยกออกจากสังคมชั่วคราว ดังนั้น การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำ จึงเป็นการปรับเปลี่ยนจากวิธีการที่เน้นเพียงการควบคุมอย่างเดียว ให้มีการแก้ไข ฟื้นฟูผู้กระทำผิด (กรมราชทัณฑ์, 2564)

เรือนจำอำเภอหล่มสัก เป็นหน่วยงานในสังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม ผู้ต้องขังภายในเรือนจำมีจำนวนทั้งสิ้น 1,105 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2564) เป็นผู้ต้องขังชาย 987 คน ผู้ต้องขังหญิง 118 คน แยกเป็นผู้ต้องขังกระทำความผิดคดีอาญาทั้งหมด จำนวน 994 คน คดีอื่น ๆ จำนวน 111 คน และผู้ต้องขังกระทำความผิดซ้ำคดีอาญาเสพติดตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป จำนวน 425 คน ที่ยังอยู่ภายในเรือนจำ ในแต่ละเดือนจะมีผู้ต้องขังได้รับการปล่อยตัวตามหมายปล่อยตัว การลดวันต้องโทษ และการพักโทษ เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 20 - 30 คน ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดให้ เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล และคำสั่งลงโทษของผู้ที่มีอำนาจจากกฎหมาย โดยรับตัวและควบคุมผู้ต้องขังที่มีกำหนดโทษไม่เกิน 10 ปี เข้ามาอยู่ในเรือนจำจะได้รับการอบรมพัฒนาผู้ต้องขังเข้าใหม่โดยกำหนดโปรแกรมพัฒนาผู้ต้องขังราชทัณฑ์ปันสุข การศึกษาอบรมพัฒนาพฤตินิสัย ฝึกวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขัง รวมทั้งจัดสวัสดิการและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ผู้ต้องขัง โดยปฏิบัติตามนโยบายของกรมราชทัณฑ์ คือ การคืนคนดีสู่สังคม ป้องกันมิให้ผู้ต้องขังกลับเข้ามากระทำความผิดซ้ำภายหลังจากพ้นโทษ (กรมราชทัณฑ์, 2564) ผู้ต้องขังที่กระทำความผิดซ้ำที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดด้วยแล้วนั้น ถือเป็นปัญหาสำคัญ ที่กระทบต่อกระบวนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่กระทำความผิดครั้งแรก และผู้ต้องขังกลุ่มอื่นในการบำบัด ฟื้นฟู และแก้ไขตลอดจนพัฒนาพฤตินิสัย เนื่องจากผู้ต้องขังที่กระทำความผิดซ้ำส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าว ดื้อดึงยากต่อการแก้ไข ถึงแม้เคยได้รับโอกาสในการกลับตัวเป็นคนดีมาแล้วแต่ก็ยังหวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำที่มากขึ้นหลังได้รับการอภัยโทษและการพักการลงโทษแก่ผู้ต้องขังก็ตาม ซึ่งมีแนวโน้มของผู้กระทำผิดซ้ำคดีอาญาเสพติดเพิ่มขึ้น (ประเทือง ธนิยผล, 2556; อุนิษา เลิศโตมรสกุล และอรรณพ ชูบำรุง, 2561) จากสถิติของเรือนจำอำเภอหล่มสักพบว่า ผู้ต้องขังที่ถูกดำเนินคดีอาญาเสพติดซ้ำเพิ่มขึ้นและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาผลกระทบทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจและครอบครัว ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัย จึงเล็งเห็นความสำคัญและผลกระทบดังกล่าว สนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดีอาญาเสพติดในเรือนจำอำเภอหล่มสัก เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดีอาญาเสพติดในเรือนจำอำเภอหล่มสัก ผลการวิจัยจะนำไปใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขัง หากดำเนินการได้สำเร็จและแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด จะเป็นผลดีต่อเรือนจำอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ และเรือนจำอื่นทั่วประเทศรวมทั้งจะนำผลการศึกษาที่ได้นำเสนอต่อหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดีอาญาเสพติดต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดีอาญาเสพติดในเรือนจำ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

2.2 เพื่อเสนอแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดีอาญาเสพติดในเรือนจำ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานนี้ การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารเรือนจำ ผู้นำชุมชนในเขตท้องที่ และผู้ต้องขัง

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ต้องขังคดีอาชญากรรม ที่กระทำผิดซ้ำ 2 ครั้งขึ้นไปในเรือนจำอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 425 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ต้องขังชายและหญิง ที่ต้องขังในเดือนพฤศจิกายน 2565 เป็นผู้ที่กระทำผิดซ้ำคดีอาชญากรรม ตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร $n = N/(1+N(e)^2)$ ดังนั้นขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 206 คน

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง เลือกใช้วิธีตารางเลขสุ่ม (Random number) โดยกำหนดขึ้นจากคอมพิวเตอร์ที่ไม่ต้องจัดทำสลากร ซึ่งจะกำหนดรหัส 001 ถึง 425 แทนโดยมีเลขประจำตัวผู้ต้องขังเรียงจากน้อยไปหามากแล้วทำการสุ่มโดยตารางเลขสุ่ม (Random number) จนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 206 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.2.1 แบบสอบถามเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำคดีอาชญากรรมของผู้ต้องขังเรือนจำอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนต้องโทษ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนก่อนต้องโทษ และสถานภาพสมรส ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดีอาชญากรรม ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย การคบหาสมาคมกลุ่มเพื่อน ความสัมพันธ์ในครอบครัว รวม 17 ข้อ เป็นมาตราส่วนการประมาณค่า (Rating Scale) ให้กลุ่มตัวอย่างประเมินระดับความคิดเห็นแบ่งเป็น 5 ระดับ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

3.2.2 แบบสัมภาษณ์เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำคดีอาชญากรรมของผู้ต้องขังเรือนจำอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แบ่งออกเป็น 3 ชุด ชุดที่ 1 สัมภาษณ์ผู้บริหารสังกัดเรือนจำ กรมราชทัณฑ์ สอบถามปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรม การจัดการกรมบำบัดฟื้นฟูกระทำผิดซ้ำคดีอาชญากรรมในเรือนจำ ควรมีโปรแกรมอะไรเพิ่มจากที่มีอยู่หรือไม่ อย่างไร แนวทางในการพัฒนาโปรแกรมอะไรเพิ่มหรือไม่ เพื่อช่วยไม่ให้ผู้ต้องขังที่ออกจากเรือนจำแล้วไม่กระทำผิดซ้ำอีก ชุดที่ 2 สัมภาษณ์ผู้นำชุมชนหน่วยงานส่วนท้องถิ่น สอบถามปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรม แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาของผู้ต้องขังคดีอาชญากรรม อย่างไรบ้าง เพื่อช่วยไม่ให้ผู้ต้องขังที่ออกจากเรือนจำแล้วไม่กระทำผิดซ้ำอีก และชุดที่ 3 สัมภาษณ์ผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดีอาชญากรรม สอบถามปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรม วิธีปฏิบัติตนอย่างไร เพื่อป้องกันไม่ให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเมื่อพ้นโทษ แนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำคดีอาชญากรรมอย่างไรเมื่อพ้นโทษ

3.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือความตรงเชิงเนื้อหา

ผู้วิจัยเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้ โดยหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของเนื้อหา เพื่อหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยมีเกณฑ์การพิจารณาค่า IOC ที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 – 1.00 เป็นแบบสอบถามที่สามารถนำไปใช้เป็นแบบสอบถามได้ และแบบสอบถามที่มีค่าต่ำกว่า 0.50 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดออก ผลการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาได้ค่า IOC เท่ากับ 0.76 หมายความว่ามีความเที่ยงตรง สามารถนำแบบสอบถามไปใช้ได้ จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจจากอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ นำไป Try-Out ในกลุ่มที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อใช้ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

(Cronbach's Alpha Coefficient) เพื่อทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นที่ 95 % พบมีค่าเท่ากับ .85 ซึ่งแสดงถึงระดับความคงที่ของแบบสอบถาม

3.4 การพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมวิจัย

การศึกษานี้ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงสิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยก่อนการศึกษา ได้แจ้งวัตถุประสงค์ของการศึกษา และการรวบรวมข้อมูลทั้งชี้แจงให้ทราบว่าการเข้าร่วมการศึกษานี้ให้เป็นไปตามความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างทำแบบสอบถามหากผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาด้านจิตใจและอารมณ์อันเกิดจากแบบสอบถามหรือสัมภาษณ์ สามารถยุติการทำแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ได้ หรือหากมีอาการคับข้องใจ ตื่นขึ้น สามารถตอบแบบสอบถามหรือสัมภาษณ์ได้อีกครั้ง ตามความพร้อมของกลุ่มตัวอย่าง นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะเก็บไว้เป็นความลับ และไม่ถูกเปิดเผยเป็นรายบุคคล ผู้วิจัยจะนำเสนอเป็นภาพรวม ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถาม การศึกษานี้ได้ผ่านการอนุมัติจาก คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยรังสิต เอกสารรับรองเลขที่ COA. No RSUERB2021-116 วันที่รับรอง 24 ธันวาคม 2564 ถึง 24 ธันวาคม 2566

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลส่วนบุคคลวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ เพื่อทราบลักษณะข้อมูลตัวแปรของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนต้องโทษ รายได้ก่อนต้องโทษ และสถานภาพ เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดีอาชญากรรมในเรือนจำ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ วิเคราะห์ทดสอบการส่งผลต่อกันระหว่างตัวแปรอิสระ กับปัจจัยส่วนบุคคลด้วย (One-way ANOVA) และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 206 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 178 คน ร้อยละ 86.40 รองลงมาเป็นเพศหญิง 28 คน ร้อยละ 13.60 มีอายุมากกว่า 30 ปีขึ้นไป ร้อยละ 68.00 รองลงมา อายุ 26-30 ปี ร้อยละ 22.30 อายุ 21-25 ปี ร้อยละ 9.70 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 34.50 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 32.50 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 24.80 ระดับอนุปริญญา/ปวส. ร้อยละ 5.80 ไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 1.00 การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 0.50 ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 74.30 รองลงมา มีอาชีพค้าขาย ร้อยละ 16.00 มีอาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 3.90ว่างงาน ร้อยละ 3.40 อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 1.50 ลูกจ้างหรือพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 1.00 มีรายได้ ก่อนต้องโทษอยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาท ร้อยละ 49.00 รองลงมา มีรายได้ต่ำกว่า 5,001 บาท ร้อยละ 24.30 รายได้ 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 15.50 รายได้ 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 5.30 รายได้มากกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 4.90 และพบว่า ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด ร้อยละ 63.60 รองลงมา มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 19.40 มีสถานภาพหย่าร้าง ร้อยละ 15.50

4.2 ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อบังคับที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดีอาชญากรรม

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อบังคับที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดีอาชญากรรมในเรือนจำ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการบังคับค่าสมาคมและความผูกพันกับกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.89$) ด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.52$) และความสัมพันธ์ในครอบครัวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด

ความคิดเห็น			ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
1. สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย	2.52	0.647	ปานกลาง
2. การคบหาสมาคมกลุ่มเพื่อน	2.89	0.767	ปานกลาง
3. ความสัมพันธ์ในครอบครัว	3.75	0.894	มาก
รวม	3.01	0.426	ปานกลาง

4.3 ผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามเพศ พบว่า ระหว่างเพศชายและหญิง ไม่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Sig. = 0.71) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามเพศ

ความคิดเห็น	เพศ				t	Sig.
	เพศชาย (n = 178)		เพศหญิง (n = 28)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ความคิดเห็นต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด	3.01	0.42	2.99	0.42	0.24	0.71

4.4 ผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตาม อายุ การศึกษา อาชีพก่อนต้องโทษ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนก่อนต้องโทษ และสถานภาพสมรส

พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน การศึกษาต่างกัน อาชีพต่างกัน รายได้ต่อเดือนต่างกัน สถานภาพสมรสต่างกัน ไม่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.45), 0.05 (Sig. = 0.06), 0.05 (Sig. = 0.09), 0.05 (Sig. = 0.10) และ 0.05 (Sig. = 0.09) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการกระทำผิดซ้ำ ของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามกลุ่มอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพสมรส

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	0.28	2	0.14	0.79	0.45
	ภายในกลุ่ม	37.07	203	0.18		
ระดับการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2.18	6	0.36	2.05	0.06
	ภายในกลุ่ม	35.17	199	0.17		
อาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	1.68	5	0.33	1.89	0.09
	ภายในกลุ่ม	35.67	200	0.17		

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
รายได้	ระหว่างกลุ่ม	1.63	5	0.32	1.83	0.10
	ภายในกลุ่ม	35.72	200	0.17		
สถานภาพสมรส	ระหว่างกลุ่ม	1.68	5	0.33	1.89	0.09
	ภายในกลุ่ม	35.67	200	0.17		
รวม		37.36	205			

5. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

5.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง มีอายุมากกว่า 30 ปีขึ้นไป การศึกษาระดับประถมศึกษา มีอาชีพรับจ้างทั่วไปมีรายได้ 5,001-10,000 บาท และมีสถานภาพโสด

5.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำ อำเภอห่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง คือ การคบหาสมาคมกลุ่มเพื่อน ($\bar{X} = 2.89$) ด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ($\bar{X} = 2.52$) และอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ($\bar{X} = 3.75$)

5.3 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพ ไม่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.4 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

5.4.1 ส่วนใหญ่มีค่านิยมในการมองเห็นเรื่องการจำหน่ายยาเสพติดทำให้เกิดความสะดวกสบายในชีวิตมากขึ้น มีเงินเพิ่มมากขึ้น เมื่อเทียบกับอาชีพอื่น ๆ แล้ว สามารถหาเงินได้มากกว่า รวดเร็วกว่า และทำให้มีฐานะที่ดีขึ้น ให้ความรู้สึกรู้สึกว่าเมื่อตนเองมีเงินแล้ว จะได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นในสังคม ได้มีความเท่าเทียมกันกับคนอื่นมากยิ่งขึ้น เกิดทัศนคติต่อการจำหน่ายยาเสพติดว่า ดีกว่าไปขอทาน หรือลักขโมยคนอื่น เป็นอาชีพที่สร้างรายได้ และสร้างความสุขให้กับตนเอง ดังนั้นค่านิยมดังกล่าวเป็นสิ่งที่ส่งผลให้เกิดการกระทำผิดได้ง่ายที่สุด ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ จากผู้ต้องขัง

“...หนี้สินทางบ้านค่าใช้จ่ายในบ้านไม่พอจ่าย ครอบครัวแตกแยกกัน ชุมชนรอบข้าง การคบเพื่อน ความอยากได้ที่ไม่รู้จักพอ ความอยากได้อยากมีในทางที่ผิด...” (ผู้ต้องขังชาย 2)

“...ไม่มีต้นทุนในการประกอบอาชีพ สังคมไม่ยอมรับ รายได้ไม่พอรายจ่าย คนในครอบครัวและสังคมดูถูกเหยียดหยาม สถานที่ทำมาหากินไม่เอื้ออำนวย...” (ผู้ต้องขังหญิง)

5.4.2 หลังจากที่พ้นโทษออกมาจากเรือนจำ และกลับมาใช้ชีวิตตามปกติในสังคมและชุมชน พบว่า ถูกดูถูกเหยียดหยามจากคนรอบข้าง จากคนที่รู้จัก เพื่อนหรือคนในชุมชน ว่าเป็นคนขี้คุก และพบว่า ส่วนหนึ่งถูกการเพิกเฉย การไม่ได้รับโอกาสให้กลับเข้ามาใช้ชีวิตในสังคมปกติ มีลักษณะการตีตรา ไม่ได้รับความยุติธรรมที่เท่าเทียมกับบุคคลที่ไม่เคยต้องโทษ และเกิดทัศนคติในทางลบต่อตน จนไม่ได้รับความยุติธรรมที่เท่าเทียมกับคนในชุมชน ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ จากผู้ต้องขัง

“...สภาพแวดล้อมการเป็นอยู่หลังปล่อยตัว สภาพจิตใจที่ไม่เข้มแข็งพอ ปัญหาเรื่องครอบครัวและการเงิน ความอยากได้อยากมีเหมือนคนอื่น ขาดการยอมรับจากสังคมในด้านการหางานทำหลังปล่อยตัว...” (ผู้ต้องขังชาย 1)

5.4.3 สถาบันครอบครัว เป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ชิดที่สุดกับตัวผู้ต้องขัง สถาบันครอบครัวที่ดีจะส่งผลให้ตัวบุคคลได้ความอบอุ่น ได้รับการปลูกฝังแนวความคิดที่ดีที่ถูกต้อง ทำให้แนวโน้มที่จะกระทำผิดนั้นมีโอกาสลดน้อยลงได้ ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“...โปรแกรมบำบัดความคิดและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ส่งเสริมให้ใช้ชีวิตประจำวันด้วยการพึ่งพา สร้างความมั่นใจในการดำเนินชีวิตโดยเน้นที่ผู้เสียและครอบครัวมีส่วนร่วม...” (ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาเรือนจำอำเภอหล่มสัก)

“...ไม่ข้องเกี่ยวกับเพื่อนที่เสพยาเสพติด หางานทำที่มั่นคง บริหารเวลาไม่ให้อ่างจนเกินไป ทำในสิ่งที่ตนรัก และชอบเป็นงานอดิเรก สร้างสัมพันธ์ไมตรีในครอบครัว หากิจกรรมทำร่วมกันในครอบครัว...” (ผู้ต้องขังชาย 1)

5.4.4 บุคคลที่มีการศึกษาในระดับสูง จะสามารถมีคุณภาพชีวิตได้ดีกว่า พบว่า จะเป็นบุคคลที่มีแนวโน้มในการตัดสินใจ มีแนวความคิดที่จะไม่เข้าไปยุ่งกับการกระทำผิดได้ดีกว่าบุคคลที่ไม่ได้รับการศึกษา บุคคลที่ไม่ได้รับการศึกษามีแนวโน้มในการตัดสินใจ และมีแนวคิดในการกระทำผิดได้สูงกว่า เพราะขาดความรู้ในการประกอบเหตุผล กระบวนการความคิดที่ขาดการหล่อหลอมจากสถาบันการศึกษา จะพบว่าอาชญากรส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาที่ต่ำ ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“...เน้นแนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงานโดยเปิดสอนหลักสูตรระยะสั้นเข้าในระบบการศึกษา เน้นการปฏิบัติจริงมากกว่าทฤษฎี เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษาที่มีความชำนาญ ซึ่งต่างจากการอบรมด้านทฤษฎีที่ไม่สามารถเห็นปัญหาในการปฏิบัติ ทำให้ไม่สามารถแก้ไขได้...” (ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาเรือนจำอำเภอหล่มสัก)

“...ส่งเสริมด้านกีฬา ส่งเสริมความรู้ความสามารถ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชน...” (กำนัน ตำบลสักหลง)

5.4.5 สังคมหรือชุมชนใดมีบรรทัดฐานทางสังคมที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การมองเห็นอาชญากรรมเป็นสิ่งไม่ดี ผิดกฎหมาย ต้องร่วมมือกันป้องกัน สังคมนั้นก็จะมีคุณภาพที่ดี ปลอดภัยที่ผิดกฎหมาย ในทางตรงกันข้าม หากสังคมหรือชุมชนใดมองเรื่องอาชญากรรมเป็นเรื่องปกติ ไม่อยากเข้าไปยุ่ง สังคมนั้น ๆ ก็จะพบกับอาชญากรรมค่อนข้างสูง การให้โอกาสผู้กระทำความผิดกลับคืนสู่สังคม การยกย่องผู้ที่กลับตัวเป็นคนดี การให้รางวัลกับผู้ทำความดี จะทำให้ช่วยลดอาชญากรรมได้พบว่า สังคมนั้นจะมีที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจที่แข็งแกร่ง เพราะศาสนาทุกศาสนามีแนวคำสอนให้ประพฤติดี ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“...ส่งเสริมอาชีพไม่ให้อ่างงาน แก้ไขปัญหาด้านจิตใจ ส่งเสริมให้ครอบครัวมีรายได้ และเน้นด้านศาสนา วัฒนธรรมให้มากขึ้น...” (กำนัน ตำบลสักหลง)

“...จัดอบรมให้ผู้กระทำความผิดรู้ถึงโทษของยาเสพติด อบรมให้ทราบถึงกฎหมายนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ฝึกอบรมอาชีพให้ผู้ต้องขังมีงานทำ มีรายได้นำไปประกอบอาชีพ อบรมผู้กระทำความผิดให้รู้จักกรรมะ คำสั่งสอนของพุทธศาสนา อบรมให้รู้จักเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมที่ดีควรทำอย่างไรในปัจจุบัน...” (นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสักหลง)

5.4.6 การบริหารงานทางการเมืองการปกครองที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การออกนโยบาย กฎหมายที่เข้มงวด มีการกวดขันในเรื่องการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม อัตราในการเกิดอาชญากรรมก็มีจำนวนลดน้อยลงไป ส่งผลให้ประชากรในรัฐเกิดคุณภาพชีวิตที่ดี อัตราการเกิดอาชญากรรมน้อยลง เมื่อเปรียบเทียบกับรัฐที่ไม่มีความมั่นคง บ้านเมืองก็ขาดประสิทธิภาพในการดูแลรักษาความสงบ ปัญหาอาชญากรรมจะมีมากขึ้น ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

“...ให้สังคมเน้นกฎแก้ไขหรือส่งเสริมให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขความเชื่อและมีกฎหมายควบคุมที่รุนแรงขึ้น...” (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5 ตำบลสักหลง)

“...การใช้กฎหมายที่ยังอ่อนแออยู่ให้เพิ่มโทษให้อีกสักนิด ผู้กระทำความผิดที่รุนแรง ต้องได้รับโทษสูงสุด ผู้ต้องขังที่กระทำความผิดไม่รุนแรงและสร้างคุณงามความดีต้องได้รับการอภัยโทษ ผู้บริหารเรือนจำต้องพบผู้ต้องขังสัปดาห์ละ 1 ครั้ง แนะนำให้ความรู้ ความสนุกสนานให้ผู้ต้องขังคลายเครียด ผู้ต้องขังที่พ้นโทษแล้วต้องมีอาชีพรองรับเพื่อเลี้ยงตนและครอบครัวได้...” (นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสักหลง)

6. อภิปรายผล

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุมากกว่า 30 ปีขึ้นไป การศึกษาระดับประถมศึกษา มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้ 5,001-10,000 บาท และมีสถานภาพโสด สอดคล้องกับการศึกษาของ วีระชัย เหล่าลงอินทร (2552) เรื่อง การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผู้ต้องขังที่กระทำความผิดซ้ำในเรือนจำจังหวัดมหาสารคามเป็นเพศชาย มีมัธยมศึกษาตอนต้น และการศึกษาของ นพรัตน์ หมอกมิต (2556) เรื่อง การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง คดียาเสพติด กรณีศึกษา: เรือนจำพิเศษพัทยา พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ต้องขังคดียาเสพติดที่กระทำความผิดซ้ำส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า มีสถานภาพโสด ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง คือ การคบหาสมาคมกลุ่มเพื่อน ($\bar{X} = 2.89$) ด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ($\bar{X} = 2.52$) และอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ($\bar{X} = 3.75$) สอดคล้องกับการศึกษาของ ขวสิต กลิ่นแข และคณะ (2563) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยสามารถอภิปรายได้ว่า ด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย อยู่ในระดับปานกลาง และมีความคิดเห็นมากที่สุดในเรื่อง ในชุมชนที่อยู่อาศัยของท่านมีผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ติดยาเสพติด การคบหาสมาคมกลุ่มเพื่อน อยู่ในระดับปานกลาง และมีความคิดเห็นมากที่สุดในเรื่อง “เพื่อนของท่านมักจะมาขอคำปรึกษา ขอร้องขอให้ความช่วยเหลืออยู่บ่อยครั้ง” และด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีความคิดเห็นมากที่สุดในเรื่อง “บิดา-มารดา ของท่านดูแลเอาใจใส่สนใจสมาชิกในครอบครัว มากน้อยเพียงใด” สอดคล้องกับการศึกษาของ พงษ์กฤษณ์ มงคลสินธุ์ (2561) เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด พบว่า ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและด้านทางสภาพทางเศรษฐกิจสังคมเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนต้องโทษ รายได้ก่อนต้องโทษ และสถานภาพ พบว่า ในแต่ละกลุ่มตามปัจจัยไม่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในทุกๆ ด้าน สอดคล้องกับการศึกษาของ วีระชัย เหล่าลงอินทร (2552) ที่พบว่า ผู้ต้องขังที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระยะเวลาต้องโทษ อาชีพก่อนความผิดซ้ำ ไม่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำโดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รวมถึงการศึกษาของ นภา อินธิบาล (2562) พบว่า อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดด้วยเช่นกัน

2. แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการให้สังคมเปิดโอกาสให้แก่ผู้ที่เคยถูกต้องโทษจำคุกได้กลับเข้าทำงานได้อย่างปกติในสังคม ยึดเหนี่ยวทางจิตใจด้านศาสนา ผู้นำชุมชนควรเข้าถึงเพื่อรับรู้ถึงสภาพความเป็นอยู่แต่ละครอบครัวเพื่อสามารถช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาได้ถูกต้อง จัดทำกิจกรรมทำร่วมกันภายในครอบครัวเพื่อความสัมพันธ์ความอบอุ่น หลีกเลี่ยงเมื่อถูกเพื่อนชักจูง ดังทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างของ Sutherland (1978) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักพฤติกรรมที่กระทำความผิดซ้ำคดียาเสพติดนั้น เกิดจากการคบค้าสมาคมในกลุ่มผู้ต้องขังในคดียาเสพติดขณะอยู่ในเรือนจำด้วยกัน มีการเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ เช่น การที่จะประกอบอาชีพการมคดียาเสพติดขั้นนั้นจะต้องหลีกเลี่ยงเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างไรเพื่อไม่ให้ถูกจับกุม และได้เครือข่ายของกลุ่มผู้ต้องขังคดียาเสพติดด้วยกัน เพื่อที่จะนำทักษะการเรียนรู้ของซึ่งกันและกันไปใช้ในการประกอบอาชีพการมคดียาเสพติดซ้ำอีก ผลการศึกษาของวีระชัย เหล่าลงอินทร (2552) พบว่า การจัดโครงการ กิจกรรมฝึกอบรม

เพื่อพัฒนาสภาพจิตใจของผู้ต้องขัง การฝึกอาชีพภายในเรือนจำควรตรงตามความต้องการของผู้ต้องขัง จะสามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้จริงหลังพ้นโทษ และควรมีเยี่ยมบ้านเพื่อติดตามพฤติกรรมของผู้ต้องขังหลังพ้นโทษ ฐานะทางครอบครัว บุคคลที่ดูแลก่อนต้องโทษและสภาพแวดล้อมในชุมชนแตกต่างกัน ถึงแม้ว่าบุคคลเหล่านั้นได้รับการฝึกอบรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัยในเรือนจำที่กรมราชทัณฑ์กำหนดมาแล้วก็ตาม ก็ยังถูกตีตราโดยกระบวนการยุติธรรมแล้วมักจะมีการเรียนรู้จากการกระทำผิดในครั้งแรก จึงคิดหวนที่กลับมากระทำผิดซ้ำโดยเฉพาะยาเสพติดมากกว่าคดีอื่น ๆ อย่างไม่รู้จัก นอกจากนี้ยังไม่ได้รับความยุติธรรมที่เท่าเทียมกับบุคคลที่ไม่เคยต้องโทษ มักถูกดูถูกเหยียดหยาม และเกิดทัศนคติในทางลบต่อตน จนไม่ได้รับความยุติธรรมที่เท่ากันกับคนในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อานนท์ ฉัตรเงิน และเกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์ (2559) ที่กล่าวว่า คนสังคมมีการเหยียดหยามบุคคลที่เคยต้องโทษ รวมถึงสังคมไม่ได้ให้ความยุติธรรมกับคนที่เคยต้องโทษ มีทัศนคติที่ติดลบกับผู้เคยต้องโทษมาก่อน การไม่ได้รับการยอมรับทางสังคมจากชุมชนรอบข้างนั้นทำให้โอกาสที่จะกลับตัวเป็นคนดีได้ยาก เพราะส่วนใหญ่จะประสบปัญหากับการหางานสุจริต เจ้าของกิจการบริษัท หรือทางราชการไม่รับบุคคลที่เคยต้องโทษมาก่อน แม้กระทั่งวุฒิการศึกษาที่ได้รับมาจากเรือนจำก็ไม่สามารถนำมาใช้ได้ ทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถหาเลี้ยงชีพหรือใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติจนทำให้ต้องหันไปกระทำผิดอีกครั้งหนึ่ง รวมถึงสถาบันครอบครัว เป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ชิดสุดกับตัวบุคคล จะส่งผลให้ตัวบุคคลได้ความอบอุ่น ได้รับการปลุกฝังแนวความคิดที่ดีที่ถูกต้อง ทำให้แนวโน้มที่จะกระทำผิดนั้นมีโอกาสลดน้อยลงได้ แนวคิดคิดการขัดเกลาทางสังคมของเสริมศรี ประสงค์สุข (2546) อธิบายว่า สาเหตุพฤติกรรมอาชญากรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลว่าพฤติกรรมอาชญากรได้รับมาโดยกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม นอกจากนี้บุคคลที่มีการศึกษาในระดับสูง จะสามารถมีคุณภาพชีวิตได้ดีกว่า พบว่า จะเป็นบุคคลที่มีแนวโน้มในการตัดสินใจ มีแนวความคิดที่จะไม่เข้าไปยุ่งกับการกระทำผิดได้ดีกว่าบุคคลที่ไม่ได้รับการศึกษา พบได้ว่าอาชญากรส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าระดับมาตรฐาน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการช่วยเหลือ สนับสนุน ดูแลให้ทุกคนในรัฐได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียมและเป็นมาตรฐาน อันจะเป็นการช่วยลดปัญหาเรื่องการก่ออาชญากรรมได้ในอีกทางหนึ่ง บทบาทของสถาบันทางสังคม มีความสำคัญในด้านของบรรทัดฐานทางสังคม จารีต ประเพณีวัฒนธรรมของสังคมมีผลต่อการก่ออาชญากรรม อธิบายได้คือ สังคมหรือชุมชนใดมีบรรทัดฐานทางสังคมที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การมองเห็นอาชญากรรมเป็นสิ่งไม่ดี ผิดกฎหมาย ต้องต่อการร่วมมือกันป้องกัน สังคมนั้นก็จะมีคุณภาพที่ดี ปลอดภัยที่ผิดกฎหมาย ในทางตรงกันข้าม หากสังคมหรือชุมชนใดมองเรื่องอาชญากรรมเป็นเรื่องปกติ ไม่อยากเข้าไปยุ่ง สังคมนั้น ๆ ก็จะมีตัวเลขอัตราการเกิดอาชญากรรมค่อนข้างสูงนั่นเอง การให้โอกาสผู้กระทำผิดกลับคืนสู่สังคม การยกย่องผู้ที่กลับตัวเป็นคนดี การให้รางวัลกับผู้ทำความดี จะทำให้ช่วยลดอาชญากรรมได้อีกทาง สถาบันทางสังคมนั้นรวมถึงสถาบันทางศาสนาหากคนสังคมช่วยกันทำนุบำรุงศาสนา จะพบว่า สังคมนั้นจะมีที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจที่แข็งแกร่ง เพราะศาสนาทุกศาสนามีแนวคำสอนให้ประพฤติดี ดังนั้น ศาสนามีส่วนช่วยในเรื่องดังกล่าวได้ สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีพันธะทางสังคม ของ Travis Hirschi (1981 อ้างถึงใน พรชัย ชันดี และคณะ, 2543) ที่กล่าวถึงความสำคัญของความเชื่อทางศาสนาที่ถูกต้องจะส่งผลกระทบต่อความเชื่อที่บุคคลมีต่อค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคม หากบุคคลใดมีความเชื่อต่อค่านิยมและบรรทัดฐานทางสังคมสูงก็จะมีแนวโน้มที่จะไม่ทำผิดกฎระเบียบของสังคม

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

8.1.1 ผลการวิจัยพบว่า การคบหาสมาคมกลุ่มเพื่อนมีผลต่อพฤติกรรมเลียนแบบ ดังนั้นเรือนจำควรแยกขังผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำออกจากผู้ต้องขังที่ต้องโทษครั้งแรก เพื่อเป็นการป้องกันพฤติกรรมลอกเลียนแบบ และเป็นการง่ายในการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมนิสัยของผู้ต้องขัง ควรมีนักจิตวิทยาเพื่อให้คำปรึกษาผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำอย่างใกล้ชิด และผู้ที่ได้รับการปล่อยตัวในระยะแรก

8.1.2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ต้องขังต้องการให้สังคมเปิดโอกาสให้แก่ผู้ที่เคยถูกต้องโทษจำคุกได้กลับเข้าทำงานได้อย่างปกติ ดังนั้นกระทรวงแรงงาน กรมราชทัณฑ์ และภาคเอกชน ควรจะร่วมมือในการจัดหางานหรืออาชีพรองรับให้แก่ผู้ต้องขังที่พ้นโทษตามความรู้ความสามารถ ประชาสัมพันธ์ให้สังคมภายนอกยอมรับและเปิดโอกาสผู้กระทำความผิด

8.1.3 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัวสามารถลดการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังได้ ดังนั้น เรือนจำควรจัดกิจกรรม การพบญาติแบบใกล้ชิดเพิ่มเติมจากการเยี่ยมปกติ เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีในครอบครัว ทำให้ผู้ต้องขังมีกำลังใจที่จะกลับตัวประพฤติตนเป็นคนดีของสังคม

8.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

8.2.1 ควรศึกษาเรื่องการสนับสนุนทางสังคมของภาครัฐที่มีต่อผู้ต้องขังที่กระทำความผิดซ้ำ

8.2.2 ควรมีการปรับเปลี่ยนโปรแกรมการให้บริการแก่ผู้ต้องขังเพื่อให้สอดคล้องและมีความเหมาะสมกับผู้ต้องขัง เช่น โปรแกรมการให้ความรู้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งควรได้รับการแก้ไขให้มีความเหมาะสมกับผู้ต้องขัง โดยการสนับสนุนจัดหาอาชีพและสร้างรายได้ที่ยั่งยืนมั่นคงหลังจากการพ้นโทษ

9. เอกสารอ้างอิง

- กรมราชทัณฑ์. (2564). คู่มือการดำเนินงานด้านการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขังติดยาเสพติดในเรือนจำ. ค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2564 จาก <http://www.correct.go.th/popmaha/image/book2025621.pdf>.
- (2564). รายงานสถิติผู้ต้องขังกระทำความผิดคดียาเสพติดเรือนจำอำเภอหล่มสัก. ค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2564 จาก http://www.correct.go.th/rt103pdf/report_table.php?date=2021-10-01&area=6&report=drug.
- คม เหล่าบุตรสา. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสพยาเสพติดของผู้ต้องหาในคดียาเสพติดประเภทที่ 1 (ยาบ้า) ในพื้นที่สถานีตำรวจภูธรลำปางเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม. สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยรัฐกิจ. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ชวลิต กลุ่มแซ, เกษา ใจดี, ณัฐวรรณ เสมียนเพชร, สุพัตรา สมวงศ์ และทิพวรรณ สุวรรณโน. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอน, วารสารวิชาการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก, 6(3), 253-261.
- นพรัตน์ หมอกมิต. (2556). การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด กรณีศึกษา: เรือนจำพิเศษพัทยา. ปริญญาโทมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นภา อินธิบาล. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด : กรณีศึกษาเรือนจำกลางชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม. คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประเทือง ธนียผล. (2555). กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พงษ์กฤษณ์ มงคลสินธุ์. (2561). การศึกษาปัจจัยมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วีระชัย เหล่าลงอินทร์. (2552). การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เสริมศรี ประสงค์สุข. (2546). พฤติกรรมการกระทำผิด และการปรับตัวของผู้ต้องขังชายที่มี พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำ และทัณฑสถานในเขต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กรุงเทพมหานคร.

อุนิษา เลิศโตมรสกุล และอณณพ ชูบำรุง. (2561). **อาชญากรรมและอาชญาวิทยา**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อานนท์ ฉัตรเงิน และ เกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์. (2559). **ลักษณะส่วนบุคคลและพฤติกรรมของผู้กระทำผิดซ้ำห้วงในคดีจำหน่ายยาเสพติด**. คณะรัฐประศาสนศาสตร์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

Sutherland, Edwin H. and Cressey, Donald R. (1978). **Criminology**. New York: J.B. Lippincott Company.

Travis Hirschi (1981) พรชัย ชันดี และคณะ, 2543) พรชัย ชันดีและคณะ. (2543). **ทฤษฎีและงานวิจัยทางอาชญาวิทยา**. กรุงเทพฯ : ปู้คเน็ท.